

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 433/2012-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. D. T., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou V., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. M. V., pre namietané porušenie jeho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručeného v čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach hlasovaním Národnej rady Slovenskej republiky pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora Slovenskej republiky 17. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. D. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2011 doručená sťažnosť JUDr. D. T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručeného v čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) postupom Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „národná rada“) pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „kandidát“) 17. mája 2011 a 17. júna 2011.

Sťažovateľ 1. augusta 2011 vzniesol námietky predpojatosti proti sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému bola pôvodne táto vec pridelená, ako aj proti ďalším členom IV. senátu ústavného súdu. O námietkach sťažovateľa rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 102/2012-27 z 29. februára 2012 tak, že sudcu spravodajcu vylúčil z výkonu sudcovskej funkcie v konaní o sťažnosti sťažovateľa, avšak ďalší dvaja členovia IV. senátu z výkonu sudcovskej funkcie v tejto veci vylúčení neboli. Následne bola vec v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu v znení platnom v relevantnom čase pridelená 21. marca 2012 novému sudcovi spravodajcovi. Od vznesenia námietok predpojatosti sťažovateľom až do právoplatného rozhodnutia o nich sa vo veci nemohlo konať.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti najskôr poukazuje na predošlú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 76/2011 z 20. apríla 2011 «tak, že Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „Národná rada SR“) porušila základné právo sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a to svojím hlasovaním pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora dňa 2. decembra 2010 a opakovanej voľbe dňa 7. decembra 2010. Výsledky hlasovania zo dňa 2. decembra 2010 a zo dňa 7. decembra 2010 zrušil a vec vrátil Národnej rade Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Dôvodom zrušenia výsledku hlasovania a vrátenia veci Národnej rade SR bolo porušenie ústavných práv sťažovateľa spôsobené nedodržaním tajnosti hlasovania pri voľbe 2. decembra 2010 a 7. decembra 2010.

Po vrátení veci Ústavným súdom SR na ďalšie konanie Národná rada SR vykonala hlasovanie o voľbe kandidáta na generálneho prokurátora dňa 17. mája 2011. Sťažovateľ bol v deň hlasovania jedinou osobou navrhnutou na voľbu kandidáta na generálneho prokurátora, keďže JUDr. J. Č., ktorý bol pôvodne ďalšou navrhnutou osobou na voľbu kandidáta na generálneho prokurátora, niekoľko dní pred hlasovaním oznámil, že s návrhom svojej osoby nesúhlasí.

Hlasovanie 17. mája 2011 prebehlo tak, že všetkých 150 poslancov Národnej rady SR si prevzalo hlasovacie lístky, 70 poslancov hlasovalo za sťažovateľa, 17 poslancov bolo proti, 29 poslancov sa zdržalo a 34 hlasovacích lístkov bolo neplatných. Národná rada SR vyhodnotila výsledky hlasovania tak, že 34 poslancov, ktorí odovzdali neplatné hlasovacie lístky, sa považujú za prítomných na tajnom hlasovaní, a teda sťažovateľ nedosiahol nadpolovičnú väčšinu prítomných poslancov. Takého vyhodnotenie výsledkov hlasovania považuje sťažovateľ za nesprávne a tvrdí, že správne mala Národná rada SR výsledky hlasovania vyhodnotiť tak, že prítomný na tajnom hlasovaní je iba ten poslanec, ktorý si prevzal hlasovací lístok a ktorý tento lístok platne vyplnil a odovzdal.»

Ďalej sťažovateľ poukazuje na judikatúru ústavného súdu, a to najmä vo vzťahu k čl. 30 ods. 4 ústavy, podrobne sa zaoberajúc právnym rámcom voľby kandidáta podľa právneho stavu k 17. máju 2011.

V súvislosti s tým sa sťažovateľ venuje aj obsahu základného práva čl. 30 ods. 4 ústavy, ktorým «sa v rozsahu prístupu k voleným funkciám zaručuje pasívne volebné právo (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 48/97). Tým sa však ochrana čl. 30 ods. 4 Ústavy SR nevyčerpáva, pretože ďalším aspektom tohto práva je záruka rovných podmienok prístupu. Občan teda nemá len právo (i) na prístup k voleným funkciám (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/1998), ale aj (ii) právo na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok. Z čl. 30 ods. 4 Ústavy SR možno explicitne vyvodiť, že podmienky prístupu k voleným funkciám musia byť rovnaké; vtedy je čl. 30 ods. 4 Ústavy SR dodržaný,

pričom ide nielen o podmienky stanovené zákonom, ale aj o iné podmienky, či už normatívne upravené alebo faktické. Z čl. 30 ods. 4 Ústavy SR možno však implicitne vyvodiť, že občan má v prvom rade a predovšetkým právo na prístup k voleným funkciám za ústavných a zákonných podmienok (argumentum a minori ad maius), presnejšie povedané, občan má právo, aby orgány verejnej moci, ktorých povinnosťou je zabezpečiť občanovi realizáciu jeho ústavného práva, t. j. prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok, interpretovali a aplikovali podmienky relevantné v súvislosti s prístupom k voleným a iným verejným funkciám ústavne a zákonne konformným spôsobom. Nemá totiž význam trvať na rovnakých podmienkach prístupu k voleným funkciám, ak nie je garantovaný prístup k voleným funkciám za podmienok, ktoré sú interpretované ústavne a zákonne konformným spôsobom. Uvedené vyplýva aj z princípu právneho štátu. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy SR sa totiž implikovane vzťahuje aj na právne postavenia občanov, ktorým zaručuje, že každý občan má právo na to, aby sa všetky štátne orgány voči nemu správali len spôsobom, ktorý im dovoľuje Ústava SR a ďalšie zákony (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 48/97). Poukazujeme na to, že súčasťou obsahu práva podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR je, aby orgány majúce povinnosť spolupôsobiť pri uchádzaní sa o funkciu a pri ustanovovaní do funkcie si tieto povinnosti plnili, a tak zaručili možnosť prístupu k voleným a iným verejným funkciám (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 75/01), t. j. občan má právo na to, aby štátne orgány plnili svoje ústavné a zákonné povinnosti (dodržiavali Ústavu SR a zákon) v rámci volebného procesu a aby aj vo vlastnej praxi (nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 48/97 a II. ÚS 5/03) zabezpečili splnenie ústavných a zákonných podmienok. Nakoniec dodržanie ústavnosti a zákonnosti je predpokladom dodržania všetkých ďalších aspektov akéhokoľvek ústavného práva.

Rešpektovanie ústavne konformného výkladu je nakoniec relevantné aj vo vzťahu k tomu aspektu práva garantovaného v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR, ktorého obsahom je prístup „za rovnakých podmienok“. Ako bolo uvedené vyššie, namietat' nerovnakosť podmienok (diskrimináciu) môže ten, kto bol znevýhodnený proti inej skupine občanov v podobnej právnej situácii; inak povedané, ide o prípady, ak k porušeniu ústavnej zásady rovnakého zaobchádzania (nediskriminácie) došlo v okruhu osôb nachádzajúcich sa v rovnakej právnej situácii.

Porušenie práva garantovaného čl. 30 ods. 4 Ústavy SR vidí sťažovateľ v tom, že Národná rada SR nesprávne vyhodnotila výsledky hlasovania zo 17. mája 2011. Národná rada SR vyhodnotila výsledky hlasovania tak, že 34 poslancov, ktorí odovzdali neplatné hlasovacie lístky, sa považujú za prítomných na tajnom hlasovaní, a teda sťažovateľ nedosiahol nadpolovičnú väčšinu prítomných poslancov.».

Sťažovateľ vyjadruje názor, že národná rada mala správne vyhodnotiť výsledky hlasovania tak, „že prítomný na tajnom hlasovaní je iba ten poslanec, ktorý si prevzal hlasovací lístok a ktorý tento lístok platne vyplnil a odovzdal. Z uvedeného potom vyplýva, že tajného hlasovania sa zúčastnilo 116 poslancov, pričom 70 poslancov ktorí hlasovali za sťažovateľa predstavovali nadpolovičnú väčšinu prítomných poslancov. Sťažovateľ bol zvolený za kandidáta na generálneho prokurátora a povinnosťou Národnej rady SR bolo predložiť návrh na jeho vymenovanie prezidentovi Slovenskej republiky. Skutočnosť, že Národná rada Slovenskej republiky nenavrhla prezidentovi Slovenskej republiky sťažovateľa na vymenovanie za generálneho prokurátora, hoci tak bola povinná podľa § 123 ods. 2 a 3 zákona č. 350/1996 Z. z., predstavuje nezákonnú nečinnosť štátneho orgánu, ktorá spôsobila priamy zásah do základné práva sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantovaného v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.“.

Porušenie svojich v sťažnosti označených práv odôvodňuje sťažovateľ «ústavne korektnou interpretáciou čl. 84 ods. 2 Ústavy SR, a to v otázke, či sa poslanec, ktorý pri tajnom hlasovaní odovzdal neplatný hlasovací lístok, považuje zmysle uvedeného ustanovenia ústavy za „prítomného“ na účely výpočtu, či za prijatie návrhu hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných poslancov.

Ustanovenie čl. 84 ods. 2 Ústavy SR určuje, že na platné uznesenie Národnej rady SR je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak Ústava SR neustanovuje inak. Výraz „prítomný poslanec“ nie je bližšie definovaný. Ústava SR

expressis verbis neurčuje, či postačuje pasívna prítomnosť poslanca v rokovacej sále, či je potrebná registrácia poslanca na účel verejného hlasovania, či je potrebné prevzatie hlasovacieho lístka poslancom na účely tajného hlasovania, prípadne či je nevyhnutné aj riadne vykonanie hlasovacích úkonov poslancom. Nie je definované, či kritérium prítomnosti je výlučne pasívne (prítomnosť poslanca v sále bez akéhokoľvek prejavu vôle, resp. bez právne relevantného prejavu vôle) alebo či zahŕňa aj aktívne právne relevantné konanie poslanca.

Pri komparatívnom pohľade na uvedenú otázku je potrebné si uvedomiť, že moderné tendencie v parlamentných demokraciách, na rozdiel od Ústavy SR, väčšinou ustanovujú kritérium počtu prítomných poslancov (*quorum*) výlučne za účelom splnenia podmienky uznášaniaschopnosti, nie však za účelom výpočtu väčšiny potrebnej na prijatie uznesenia. Inými slovami, ak je dané *quorum* (minimálny vyžadovaný počet poslancov), potom je uznesenie prijaté, ak za prijatie hlasovalo viac poslancov ako proti prijatiu, bez ohľadu na počet poslancov, ktorí sa zdržali výslovne, ktorí vôbec nehlasovali, alebo ktorí nehlasovali platne. Pri takomto chápaní vzťahu „*quorum* verzus väčšina“, postačuje považovať za prítomného poslanca, ktorý sa pasívne nachádza v rokovacej sále (nemusí sa ani zaregistrovať).

Ak by sme teda použili argument právnej komparácie, že v mnohých parlamentných demokraciách sa za prítomného považuje poslanec, ktorý sa nachádza v rokovacej sále (pasívne chápanie pojmu „prítomný“), treba mať na zreteli, že toto sa deje výlučne na zistenie, či je dané *quorum* (na zistenie uznášaniaschopnosti). Pri použití komparatívnej metódy má preto relevanciu iba otázka, či sa poslanec nachádzajúci sa v rokovacej sále (pasívne, bez toho, aby sa zaregistroval) považuje za účelom výpočtu väčšiny potrebnej na prijatie uznesenia za „zúčastneného na hlasovaní“. Tu sa preferuje prístup aktívny. V parlamentných demokraciách je nezvyčajné, aby poslanec iba svojou prítomnosťou v sále, bez toho, aby hlasoval (minimálne bez toho, aby sa zaregistroval), mal akýkoľvek vplyv na to, koľko hlasov je potrebných na prijatie uznesenia.

Na rozdiel od iných parlamentných demokracií v Slovenskej republike sa počet poslancov na zistenie uznášaniaschopnosti (čl. 84 ods. 1 Ústavy SR) stotožňuje s počtom poslancov, z ktorého sa počíta väčšina potrebná pre prijatie uznesenia (čl. 84 ods. 2 ústavy). Počet poslancov na účely zistenia, či je dané *quorum* (či je Národná rada SR

uznášania schopná), ako aj počet poslancov, z ktorých sa počíta „nekvalifikovaná“ väčšina pre prijatie uznesenia, je totožný. Podľa čl. 84 ods. 1 a 2 Ústavy SR tento počet tvoria „prítomní poslanci“. Z logického, ako aj z vyššie uvedeného komparatívneho výkladu je zrejmé, že jazykový výklad výrazu „prítomní poslanci“ možno stotožniť s pojmom „poslanci zúčastnení na hlasovaní“. Naopak, prísne gramatický výklad, že „prítomní poslanci“ sú „poslanci nachádzajúci sa v rokovacej sále“ je neprimerane reštriktívny a treba ho ako nesprávny odmietnuť.

Inými slovami, za prítomného v zmysle čl. 84 ods. 1 a 2 Ústavy SR sa považuje poslanec, ktorý sa zúčastňuje hlasovania (aktívny prístup), nepostačuje, že sa poslanec iba pasívne nachádza v rokovacej sále.».

Sťažovateľ argumentuje aj výkladom pojmu „prítomný poslanec“, a to ako pri verejnom hlasovaní, tak aj na účely tajného hlasovania, konštatujúc, že «Výklad pojmu „prítomný poslanec“ je praxi chápaný v aktívnom zmysle. Poslanec je považovaný za prítomného (teda zúčastneného na verejnom hlasovaní), ak sa zaregistruje. Samotná prítomnosť poslanca v sále, ktorý sa nezaregistroval, je irelevantná. V praxi nebýva nijak zisťované, či sa v sále v momente hlasovania nachádzajú aj poslanci, ktorí sa nezaregistrovali. V opačnom prípade by hlasovanie pomocou technických prostriedkov ani nebolo možné, keďže by bolo potrebné vždy pred hlasovaním pristúpiť k fyzickej kontrole osôb prítomných v sále. Možno uzavrieť, že na účely verejného hlasovania sa poslanec považuje za prítomného, ak sa aktívne „zúčastnil na verejnom hlasovaní“, teda ak prejavil vôľu hlasovať za prijatie návrhu, proti prijatiu návrhu, alebo ak prejavil vôľu zdržať sa hlasovania. Poslanec, ktorý sa nezaregistroval (neprejavil vôľu hlasovať alebo sa hlasovania zdržať), nie je na účely článku 84 ods. 1 a 2 Ústavy SR prítomným na hlasovaní, hoci by aj bol prítomný v rokovacej sále.

Z uvedeného vyplýva, že účasť poslanca na verejnom hlasovaní je daná určitým prejavom jeho vôle. Tento prejav vôle musí byť platný. Rovnaké kritériá platia pre hlasovanie tajné.

Na účely tajného hlasovania je prítomným (v zmysle čl. 84 ods. 1 a 2 Ústavy SR) ten poslanec, ktorý sa tajného hlasovania zúčastní, teda ktorý si prevezme hlasovací lístok, tento lístok odovzdá a platne prejaví vôľu, ako sa rozhodol hlasovať, či za prijatie návrhu,

či proti prijatiu návrhu alebo či sa hlasovania zdržal. Účast' poslanca na tajnom hlasovaní má aktívnu podobu, spočíva v riadnom vykonaní úkonov smerujúcich k vyjadreniu prejavu poslanca hlasovať. Prejav hlasovania musí byť platný (zákonom aprobovaný). Poslanec má legálnu a legitímnu možnosť prejaviť v tajnej voľbe svoju vôľu nehlasovať ani za, ani proti návrhu; avšak, túto vôľu môže prejaviť iba jedinou formou, a to tak, že sa hlasovania zdrží. Platným prejavom vôle nie je odovzdanie neplatného hlasovacieho lístka.»

Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje záver, že „Ak sa poslanec hodlá zúčastniť tajnej voľby a nepodporiť svojim hlasom žiadneho kandidáta, môže prejaviť svoje zdržanie sa hlasovania iba tajne, a to odovzdaním platného hlasovacieho lístka. Poslanec, ktorý odovzdal neplatný hlasovací lístok, sa tajného hlasovania nezúčastnil pre nesplnenie formálnych náležitostí hlasovania. Ako už bolo uvedené vyššie, poslanec, ktorý sa tajného hlasovania nezúčastnil, sa na účely čl. 84 ods. 1 a 2 Ústavy SR nepovažuje za prítomného.

Uvedené možno podporiť aj logickým výkladom pojmu neplatnosť, neplatný hlas, resp. neplatný hlasovací lístok. Zovšeobecnením zásad aplikovaných v právnom poriadku Slovenskej republiky možno ustáliť, že dôsledkom neplatnosti (prejavu vôle, napríklad hlasovania) je to, že takýto akt nevyvoláva právne účinky, je bez právneho významu, hľadá sa naň, ako keby nebol urobený. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že poslanca, ktorý odovzdá neplatný hlasovací lístok, nemožno považovať za prítomného, pretože *de iure* nehlasoval, ergo sa voľby nezúčastnil (nebol na nej prítomný).“

S poukazom na uvedené dôvody mala podľa sťažovateľa národná rada „vyhodnotiť výsledky tajného hlasovania zo 17. mája 2011 tak, že za prítomných na tajnom hlasovaní sa považujú poslanci, ktorí odovzdali platné hlasovacie lístky (116 poslancov), a že za sťažovateľa hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných poslancov (70 poslancov). Následne mala Národná rada SR podať prezidentovi Slovenskej republiky návrh na vymenovanie sťažovateľa za generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Nakoľko k tomu nedošlo, nastalo porušenie čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.“

Sťažovateľ uvažujúc aj o alternatíve, že by sa ústavný súd nestotožnil s jeho interpretáciou, že poslanec, ktorý odovzdal neplatný hlasovací lístok, nie je na účely

tajného hlasovania prítomný, navrhuje, aby ústavný súd preskúmal jeho sťažnosť v nadväznosti na bod 2 jej petitu a vec vrátil národnej rade na ďalšie konanie, tvrdiac, že jeho v sťažnosti označené práva boli pri napadnutej voľbe kandidáta porušené pre nedodržanie tajnosti voľby.

V súvislosti s týmto návrhom sťažovateľ poukazuje na to, že *„Poslanci vládnej koalície vopred deklarovali záujem, aby sťažovateľ nebol zvolený za kandidáta na generálneho prokurátora. Za účelom kontroly, aby niektorí koaliční poslanci nehlasovali v rozpore s touto dohodou (a ak by takto hlasovali, aby ich bolo možné identifikovať), rozdelili sa poslanci na skupiny, z ktorých každá skupina hlasovala určitým spôsobom (proti, zdržal sa, odovzdal neplatný lístok). V skupine, ktorá odovzdala neplatný lístok, sa ďalej vytvorili znaky bližšej identifikácie. Hlasovacie lístky boli znehodnoteným spôsobom umožňujúcim triedenie poslancov do užších skupín (spôsob prečiarknutia lístka horizontálne alebo vertikálne), prípadne individuálne určenie určitého poslanca (súčasné vyznačenie variantov, ktoré činia hlasovací lístok neplatným: za – proti, za – zdržal sa, proti – zdržal sa, za – proti – zdržal sa).*

Pre hodnotenie skutkových otázok (či existovala dohoda ohlasovaní v skupinách a či mali poslanci inštrukcie o tom, ako hlasovať, za účelom identifikácie poslanca, ktorý by prípadne hlasoval v rozpore s politickou dohodou) je potrebné vziať do úvahy samotnú skutočnosť, že až 34 poslancov odovzdalo neplatné hlasovacie lístky. Nikto neuverí, že ide o náhodu. Je vylúčené, aby sa 34 poslancov naraz pomýlilo a lístky nechtiac nesprávne vyplnilo. Tento počet neplatných lístkov znamená ipso facto, že existovala dohoda o tom, ako hlasovať a že účel tejto dohody bola identifikácia poslancov (žiadny iný logický zmysel dohody sa neponúka). Zanedbateľným pre hodnotenie skutkového stavu nie je ani skutočnosť, že hlasovacie lístky boli na druhý deň po voľbe s neštandardnou rýchlosťou skartované, hoci niektorí poslanci poukazovali na to, že poslanci koalície vyznačili na hlasovacích lístkoch šifry za účelom ich identifikácie.

Pre právne hodnotenie, či tvrdené skutočnosti zakladajúce porušenie tajnosti hlasovania predstavujú zásah do základného práva sťažovateľa garantovaného v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, poukazujeme v plnom

rozsahu na právne závery Ústavného súdu SR vyjadrené v náleze sp. zn. I. ÚS 76/2011 zo dňa 20. apríla 2011.“

V nasledujúcej časti sťažnosti sa sťažovateľ zaoberá ďalším hlasovaním o voľbe kandidáta uskutočneným 17. júna 2011. V nadväznosti na túto voľbu upozorňuje na to, že 26. mája 2011 nadobudol účinnosť zákon č. 153/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „novela rokovacieho poriadku“), vo vzťahu k voľbe kandidáta s tým, že od nadobudnutia účinnosti uvedenej novely sa kandidát volí vo verejnej voľbe, avšak zákon zároveň ustanovil možnosť, že sa národná rada môže uzniest', že voľba bude vykonaná tajne.

Sťažovateľ pripomína aj skutočnosť, že *„15. júna 2011 Ústavný súd SR vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 95/2011 prijal na ďalšie konanie návrh prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky na začatie konania o súlade ustanovení čl. I bod 3, bod 5, bod 8, bod 10, bod 11, čl. II a čl. III zákona č. 153/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1 prvá veta a čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky. Ústavný súd SR zároveň rozhodol o pozastavení účinnosti čl. I bod 3 a bod 10 zákona č. 153/2011 Z. z. Ústavný súd SR tak rozhodol o pozastavení účinnosti ustanovení o zmene rokovacieho poriadku Národnej rady SR, ktoré zrušili obligatórnu tajnú voľbu kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora.*

Rozhodnutie Ústavného súdu SR o pozastavení účinnosti nebolo ku dňu hlasovania Národnej rady SR o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora (17. júna 2011) uverejnené v zbierke zákonov. Rozhodnutie však bolo zverejnené prostredníctvom médií v deň jeho prijatia (15. júna 2011) a je nesporné, že v deň hlasovania (17. júna 2011) bol výrok rozhodnutia známy Národnej rade SR, ako aj jej poslancom.“

Na základe uznesenia národnej rady č. 497 zo 17. júna 2011, t. j. dva dni po tom, ako ústavný súd rozhodol o pozastavení účinnosti čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8) a bodu 10 (§ 123 ods. 3) novely zákona o rokovacom poriadku, sa voľba jediného kandidáta uskutočnila

tajným hlasovaním s tým, že z prítomných 80 poslancov za neho hlasovalo 79 poslancov. Týmto hlasovaním boli podľa sťažovateľa porušené jeho v sťažnosti označené práva, a to z toho dôvodu, že národná rada nemohla 17. júna 2011 hlasovať o voľbe kandidáta, pretože za kandidáta bol už 17. mája 2011 zvolený on.

Pre prípad, že by ústavný súd návrhu sťažovateľa v bode 1 petitu tejto sťažnosti nevyhovelo, považuje sťažovateľ za porušenie svojich práv hlasovaním národnej rady zo 17. júna 2011 to, že uvedené *„hlasovanie nebolo schopné napraviť porušenie práv sťažovateľa pri hlasovaní 17. mája 2011 spôsobené vyznačovaním šifier na hlasovacích lístkoch poslancami, ktorí sa zdržali hlasovania... Ochrana porušených práv sťažovateľa by inak nebol úplná. Sťažovateľ mal po hlasovaní zo 17. mája 2011 právo, aby sa opätovne zopakoval celý proces voľby kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora, pričom od začiatku tohto procesu musí byť zrejmé, že hlasovanie bude vykonané tajne. Porušenie práv sťažovateľa 17. mája 2011 spočívalo v porušení tajnosti hlasovania, nápravu preto nemožno dosiahnuť iba prostredníctvom vyhlásenia nových volieb vykonaných tajným hlasovaním. Júnové hlasovanie však bolo pôvodne vyhlásené ako verejné, bezprostredne po jeho vyhlásení teda nebolo zrejmé, že bude možné porušenie práva sťažovateľa napraviť.“*

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne vo veci samej takto rozhodol:

„1. Národná rada Slovenskej republiky porušila základné právo sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a to svojou nečinnosťou, nakoľko v rozpore s ustanovením § 123 ods. 2 a 3 zákona č. 350/1996 Z. z. nepredložila prezidentovi Slovenskej republiky návrh na vymenovanie sťažovateľa za generálneho prokurátora, hoci sťažovateľ vo voľbách dňa 17. mája 2011 získal nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov;

Národnej rade sa prikazuje, aby vo veci konala, t. j. aby prezidentovi Slovenskej republiky predložila návrh na vymenovanie sťažovateľa za generálneho prokurátora.

Národná rada Slovenskej republiky zároveň porušila základné právo sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach aj svojim hlasovaním o voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. júna 2011. Výsledok hlasovania Národnej rady Slovenskej republiky o kandidátovi na generálneho prokurátora zo 17. júna 2011 sa zrušuje.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.

... navrhujeme in eventum, aby Ústavný súd SR vydal tento nález:

2. Národná rada Slovenskej republiky porušila základné právo sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a to svojim hlasovaním pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. mája 2011.

Výsledok hlasovania Národnej rady Slovenskej republiky o kandidátovi na generálneho prokurátora zo 17. mája 2011 sa zrušuje a vec vracia Národnej rade Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Národná rada Slovenskej republiky zároveň porušila základné právo sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach aj svojim hlasovaním o voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. júna 2011. Výsledok hlasovania Národnej rady Slovenskej republiky o kandidátovi na generálneho prokurátora zo 17. júna 2011 sa zrušuje.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

Dňa 18. apríla 2012 bolo ústavnému súdu doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľa označené ako doplnenie odôvodnenia sťažnosti. Toto doplnenie neuvádza žiadne nové okolnosti, ale obsahuje právne názory sťažovateľa na právne posúdenie niektorých otázok, súvisiacich predovšetkým s vydaním volebných poriadkov.

Sťažovateľ vo svojom doplňujúcom podaní okrem iného uvádza, že ústava zverila národnej rade „legislatívnu právomoc“, ktorú národná rada vykonáva prostredníctvom zákonov a ústavných zákonov. V súvislosti s tým sťažovateľ vyjadruje názor, že národná rada „*ale (a contrario) nie je oprávnená normatívne regulovať spoločenské vzťahy prijímaním takých uznesení, ktorým obsahom sú opatrenia majúce normatívny charakter. Je prípustné (napríklad), aby Národná rada Slovenskej republiky prijala uznesením opatrenie (napríklad volebný poriadok), ktoré obsahuje rozličné technické inštrukcie, ktoré nemajú normatívny charakter, ale charakter technického výkladu (vysvetlenie, návod na postup), napríklad vysvetlenie o spôsobe použitia hlasovacieho zariadenia. Nie je však legálne a legitímne, aby opatrenia Národnej rady Slovenskej republiky obsahovali všeobecne záväzné právne normy. To platí ak Národná rada Slovenskej republiky prijíma napr. volebný poriadok na základe zákonného zmocnenia (§ 6 zákona č. 350/1996 Z. z.). Zákon nemôže zmocniť Národnú radu Slovenskej republiky, aby v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky vydávala všeobecne záväzné normatívne akty v inej forme, ako formou zákona.*

Pokiaľ dôjde k situácii, že určité opatrenie Národnej rady Slovenskej republiky (napríklad volebný poriadok) obsahuje také ustanovenie, ktoré majú normatívny charakter, potom sú tieto ustanovenia nulitné, pričom na nulitu týchto ustanovení prihliadajú nielen súdy, ale všetky orgány aplikácie práva, ak aj adresáti právnych noriem.“.

Sťažovateľ v nadväznosti na uvedené tvrdí, že spomenuté opatrenia národnej rady, konkrétne volebné poriadky, obsahujú viacero normatívnych ustanovení, ktoré sú ustanoveniami nulitnými, pričom pri hlasovaniach pri voľbe kandidáta 17. mája 2011 a 17. júna 2011 došlo inter alia k ich nesprávnej aplikácii.

Za takúto nulitnú normu označuje sťažovateľ predovšetkým čl. 15 ods. 1 volebného poriadku o podrobnostiach o hlasovaní a o voľbách na ustanovujúcej schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky V. volebného obdobia, ktorý zakotvuje, že *„v tajnom hlasovaní sa za prítomných považujú tí poslanci, ktorým boli vydané hlasovacie lístky“*. Volebný poriadok nemôže podľa názoru sťažovateľa normatívne upraviť otázku, ktorý poslanec sa považuje za prítomného, a čl. 15 ods. 1 volebného poriadku o podrobnostiach o hlasovaní a o voľbách na ustanovujúcej schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky V. volebného obdobia treba chápať podľa neho iba ako *„všeobecne nezáväznú“* interpretáciu čl. 84 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ inak zastáva názor, že za poslanca zúčastneného na hlasovaní nemožno považovať takého poslanca, ktorý odovzdal neplatný hlasovací lístok.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že *«podľa čl. 12 ods. 2 volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora Slovenskej republiky „zoznam poslancov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky a hlasovacie lístky z voľby alebo odvolávania overovatelia odovzdajú v zapečatenej obálke určenému zamestnancovi na skartovanie, ktoré sa vykoná po vyhlásení výsledkov tajného hlasovania“»*.

Predseda národnej rady nemal preto podľa sťažovateľa pri voľbe zo 17. mája 2011 uvedenú nulitnú normu aplikovať a hlasovacie lístky skartovať, ale ich mal zaevidovať ako *„registratúrny záznam“* v zmysle zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 515/2003 Z. z.

V ostatnom doplnení sťažnosti sťažovateľ napokon navrhol, aby si ústavný súd *„vyžiadal od Generálnej prokuratúry SR zápisnice o výsluchoch bývalých poslancov A. Ď. a P. K., ktorí boli podľa zverejnených informácií vypočutí vo veci voľby Generálneho prokurátora a údajne potvrdili manipuláciu hlasovania. Jedná sa o zásadný dôkaz vo veci, bez vykonania ktorého nie je možné vec riadne posúdiť. Zároveň oboch navrhujeme vypočuť ako svedkov, ich adresy doplníme v krátkom čase.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jej prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd

sťažovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľ v návrhu uplatnil (I. ÚS 240/2012).

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie namietaného postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Zjavná neopodstatnenosť ako osobitný dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní sa od iných dôvodov ustanovených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odlišuje tým, že v týchto prípadoch síce sťažnosť zväčša formálne spĺňa zákonom ustanovené náležitosti, avšak napriek tomu je bez akýchkoľvek relevantných pochybností a nutnosti ďalšieho podrobného skúmania zrejmé, že by jej nebolo možné v prípade prijatia na ďalšie konanie vyhovieť.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práv v rozsahu formulovanom v návrhu alternatívneho petitu. V prvej alternatíve navrhovaného petitu namieta porušenie ním označených práv nečinnosťou národnej rady, ktorá nepredložila prezidentovi návrh na jeho vymenovanie za generálneho prokurátora, hoci vo voľbách 17. mája 2011 získal nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov. V druhej alternatíve navrhovaného petitu namieta porušenie ním označených práv národnou radou jej hlasovaním pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. mája 2011. Ani jedna z alternatív navrhovaného petitu jednoznačne neoznačuje podstatu namietaného porušenia označených práv sťažovateľa a z tohto hľadiska je navrhovaný petit podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde nejednoznačný; nespĺňa požiadavky na návrh rozhodnutia ustanovené zákonom o ústavnom súde. Ústavný súd, uplatniac materiálnu ochranu

ústavnosti v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou (IV. ÚS 190/08, IV. ÚS 464/2010, IV. ÚS 10/2012), vychádzal však z obsahu sťažnosti, a nie „zúžene“ z navrhovaného alternatívneho petitu.

Sťažovateľ v rámci prvej alternatívy navrhovaného petitu namieta porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 25 písm. c) medzinárodného paktu nečinnosťou národnej rady, pričom namietané porušenie svojich práv odôvodňuje tvrdením, že národná rada pri voľbe kandidáta 17. mája 2011 porušila jeho práva pri vyhodnocovaní výsledkov hlasovania tým, že do počtu poslancov prítomných v tajnom hlasovaní započítala aj 34 poslancov, ktorí odovzdali neplatný hlasovací lístok. Sťažovateľ totižto zastáva názor, že takýto postup národnej rady nebol správny a podľa neho mali byť výsledky hlasovania vyhodnotené tak, že za prítomného sa mal považovať iba ten poslanec, ktorý si nielen prevzal hlasovací lístok, ale len ten, ktorý tento hlasovací lístok zároveň aj platne vyplnil a odovzdal. V takomto prípade by sťažovateľ získal vo voľbách kandidáta na generálneho prokurátora konaných 17. mája 2011 nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

Ústavný súd v rámci uplatňovania princípu materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti považoval za relevantné v tejto súvislosti z hľadiska sťažovateľom namietaného porušenia jeho práv posúdiť otázku získania potrebného počtu hlasov (čl. 84 ods. 1 a 2 ústavy) ako predpoklad predloženia návrhu na vymenovanie za generálneho prokurátora národnou radou prezidentovi Slovenskej republiky, a preto vychádzal pri posudzovaní tejto časti sťažnosti zo sťažovateľom uvedenej argumentácie.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 84 ods. 1 ústavy národná rada je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej poslancov.

Podľa čl. 84 ods. 2 ústavy na platné uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak táto ústava neustanovuje inak.

Podľa čl. 25 písm. c) medzinárodného paktu o občianskych a politických právach každý občan má právo a možnosť bez akýchkoľvek rozdielov uvedených v článku 2 a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny.

Relevantnou skutočnosťou je určenie spôsobu, akým sa správne zistí počet prítomných poslancov v prípade, že tento počet je potrebný na posúdenie ústavnosti a zákonnosti hlasovania o navrhnutom uznesení. Ústavný súd poukazuje na to, že spôsob zisťovania prítomnosti poslancov na schôdzach národnej rady všeobecne ani v osobitných prípadoch (vrátane voľby kandidáta na funkciu generálneho prokurátora) ústava ani zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rokovanom poriadku“) neupravujú. Len § 63 ods. 1 zákona o rokovanom poriadku ustanovuje, že poslanec je povinný zúčastňovať sa na schôdzach národnej rady a jej výborov, do ktorých bol zvolený. Je povinný zúčastňovať sa aj na činnostiach, ktoré patria do ich pôsobnosti, ktoré mu národná rada alebo výbor určil alebo ktorými ho poveril.

Tento spôsob podľa názoru ústavného súdu však vyplýva zo znenia § 39 ods. 10 a § 39 ods. 11 zákona o rokovanom poriadku, ktoré upravujú postup pri vyhlasovaní výsledkov tajného hlasovania.

Podľa § 39 ods. 10 zákona o rokovanom poriadku poverený overovateľ národnej rady oznámi počet vydaných hlasovacích lístkov, počet poslancov, ktorí hlasovali za navrhnutého kandidáta, počet poslancov, ktorí hlasovali proti navrhnutému kandidátovi, počet poslancov,

ktorí sa zdržali hlasovania, počet poslancov, ktorí neodovzdali hlasovacie lístky, a počet neplatných hlasov (hlasovacích lístkov). Predsedajúci vyhlási výsledok voľby.

Podľa § 39 ods. 11 zákona o rokovacom poriadku výsledky tajného hlasovania vyhlási predsedajúci tak, že oznámi počet vydaných hlasovacích lístkov, počet poslancov, ktorí hlasovali za návrh, počet poslancov, ktorí hlasovali proti návrhu, počet poslancov, ktorí sa zdržali hlasovania, počet poslancov, ktorí neodovzdali hlasovacie lístky, a počet neplatných hlasov.

Zákon o rokovacom poriadku pritom na účely zistenia výsledkov volieb ustanovuje spôsoby označenia hlasovacích lístkov a explicitne pomenúva aj tie, ktoré neboli odovzdané alebo neboli označené zákonom ustanoveným spôsobom (neodovzdané hlasovacie lístky a neplatné hlasovacie lístky). S neodovzdaním hlasovacích lístkov (o to v danom prípade ale nešlo) ani s neplatnými hlasmi (s hlasovacími lístkami upravenými inak ako zákonom ustanoveným spôsobom), t. j. s neoznačením alebo „nesprávnym“ označením hlasovacích lístkov nespája žiadne právne dôsledky, naopak, sú súčasťou vyhlásenia výsledkov volieb a zodpovedá tomu aj štandardná prax národnej rady, ktorá počíta s kategóriou neplatných hlasov, ktoré zodpovedajú počtu neplatných hlasovacích lístkov pri zisťovaní a vyhodnocovaní výsledkov volieb, a aj s neodovzdanými hlasovacími lístkami. Z tohto dôvodu nemožno vylúčiť z počtu prítomných poslancov na tajnom hlasovaní tých poslancov, ktorých hlasy boli neplatné, lebo po prevzatí hlasovacích lístkov sa síce zúčastnili na hlasovaní, ale z určitých dôvodov, ktorých identifikáciu zákon o rokovacom poriadku neustanovuje a ani nevyžaduje, označili hlasovacie lístky iným ako zákonom predpísaným spôsobom, t. j. buď nevhodili prevzaté hlasovacie lístky do zapečatenej volebnej schránky (t. j. neodovzdali hlasovacie lístky), alebo hlasovacie lístky síce vhodili do volebnej schránky, avšak hlasovacie lístky neoznačili ani jedným zo spôsobov ustanoveným zákonom.

Výsledky tajného hlasovania podľa ustálenej praxe národnej rady zodpovedajúcej zákonu sú platné (oficiálne) vyhlásením predsedajúceho, ktoré pozostáva z oznámenia počtu hlasovacích lístkov vydaných na účel uskutočnenia tajného hlasovania, pričom tento údaj sa

ďalej špecifikuje počtom poslancov, ktorí hlasovali za návrh, ktorí hlasovali proti návrhu, ktorí sa zdržali hlasovania, ktorí neodovzdali hlasovacie lístky, a počtom neplatných hlasov, t. j. výslovne sa počíta aj s kategóriou neplatných hlasov, ktoré sa podľa štandardnej praxe národnej rady stotožňujú s počtom neplatných hlasovacích lístkov.

Ústavný súd pri identifikovaní počtu prítomných poslancov v súlade s čl. 84 ods. 1 ústavy dospel k záveru, že súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov pri tajnom hlasovaní, ak táto ústava (čl. 84 ods. 2) neustanovuje inak v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona o rokovacom poriadku, vychádza z počtu poslancov, ktorí hlasovali za návrh, ktorí hlasovali proti návrhu, ktorí sa zdržali hlasovania, ktorí neodovzdali hlasovacie lístky, a z počtu neplatných hlasov.

Vychádzajúc z toho, že vo veci námietky sťažovateľa (vo vzťahu k postupu národnej rady pri voľbách kandidáta na funkciu generálneho prokurátora uskutočnených 17. mája 2011, pozn.) prevzalo hlasovacie lístky 150 poslancov, z ktorých 70 (hlasovalo) bolo za sťažovateľa ako kandidáta na funkciu generálneho prokurátora, 17 bolo proti, 29 sa zdržalo hlasovania a 34 hlasujúcich poslancov odovzdalo neplatné hlasovacie lístky, tak na jeho zvolenie bolo potrebných 76 hlasov „za“, ktoré však sťažovateľ nedosiahol.

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že národná rada práve takýmto spôsobom vyhodnotila výsledky tajného hlasovania na funkciu generálneho prokurátora a na tomto základe konštatovala, že sťažovateľ nebol za kandidáta na funkciu generálneho prokurátora zvolený.

Ústavný súd považuje uvedený spôsob vyhodnotenia výsledkov tajného hlasovania národnou radou za ústavne konformný a konštatuje, že národná rada obdobným spôsobom vyhodnocovala výsledky tajných hlasovaní aj v minulosti, v období od nadobudnutia účinnosti zákona o rokovacom poriadku (od 1. januára 1997, pozn.), pričom dosiaľ ústavnosť tohto postupu nikto nespochybnil, čo sťažovateľ v sťažnosti ani netvrdí, avšak „ponúka“ iný spôsob vyhodnocovania výsledkov tajného hlasovania. Navyše, aj v predchádzajúcej voľbe kandidáta na funkciu generálneho prokurátora, kde sa volieb

zúčastnilo 149 poslancov a vo voľbách bolo odovzdaných 147 platných hlasov a 2 hlasy boli neplatné, sťažovateľ dosiahol počet 74 hlasov, čo by pri uplatnení jeho súčasného tvrdenia o vyhodnocovaní odovzdaných hlasov v prospech jednotlivých kandidátov znamenalo, že dosiahnutím 74 platných hlasov bol zvolený za kandidáta na funkciu generálneho prokurátora, čoho sa však sťažnosťou, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 76/2011, nedomáhal.

Bez potreby zásadnejším spôsobom spochybňovať sťažovateľom predkladaný výklad zisťovania počtu prítomných poslancov na tajnom hlasovaní ústavný súd zdôrazňuje, že ak by ho pri svojom rozhodovaní o sťažnosti akceptoval, zasiahol by neprípustným spôsobom do princípu právnej istoty, ktorý tvorí integrálnu súčasť všeobecného princípu právneho štátu vyjadreného v čl. 1 ods. 1 ústavy, keďže sa dá dôvodne predpokladať, že všetci poslanci, ktorí sa zúčastnili tajného hlasovania o voľbe kandidáta na funkciu generálneho prokurátora tak, že si prevzali hlasovacie lístky, pristupovali k tejto voľbe s vedomím, že ak odovzdajú neplatné hlasovacie lístky, budú považovaní za poslancov, ktorí sa tejto voľby zúčastnili (boli na nej prítomní). Tento predpoklad potvrdzuje skutočnosť, že nikto z poslancov zúčastnených na hlasovaní nenamietal, že boli (z dôvodu nesprávneho výkladu pojmu „prítomných na hlasovaní“ namietaného sťažovateľom) nesprávne vyhodnotené výsledky tajného hlasovania, a nepriamo aj skutočnosť, že sám sťažovateľ túto skutočnosť nenamietal ani bezprostredne po vyhlásení výsledkov tajného hlasovania a ani v nasledujúcich dňoch, keď boli vyhlásené nové voľby kandidáta na funkciu generálneho prokurátora na 17. jún 2011, v ktorých pôvodne kandidoval a až v deň volieb vzal svoj súhlas s kandidatúrou späť. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane poznamenáva, že sám sťažovateľ vo svojej predchádzajúcej sťažnosti vedenej pod sp. zn. I. ÚS 76/2011 vychádzal z iného výkladu pojmu „prítomných (zúčastnených) na hlasovaní“ (ako v tejto sťažnosti, pozn.), v ktorej okrem iného uviedol, že „*Správne mala preto Národná rada... vyhodnotiť výsledky tajného hlasovania z 07. 12. 2010 tak, že na hlasovaní sa zúčastnilo iba 71 poslancov (tí, ktorí odovzdali hlasovacie lístky)...*“. Z citovaného totiž zjavne vyplýva, že za prítomných na hlasovaní považoval sťažovateľ všetkých poslancov, ktorí odovzdali hlasovacie lístky (teda aj neplatné, pozn.). Z tohto hľadiska je iný výklad pojmu „prítomný na hlasovaní“ prezentovaný sťažovateľom nepresvedčivý.

Ústavný súd po preskúmaní sťažovateľových tvrdení dospel k záveru, že sťažnosť je v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 25 písm. c) medzinárodného paktu, argumentujúc nesprávnym určením počtu prítomných poslancov pri hlasovaní národnej rady o voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. mája 2011, zjavne neopodstatnená.

III.

V súvislosti s druhou alternatívou navrhovaného petitu na rozhodnutie vo veci sťažovateľa malo podľa jeho tvrdenia dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 25 písm. c) medzinárodného paktu postupom národnej rady pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. mája 2011 aj z toho dôvodu, že národná rada porušila tajnosť procesu hlasovania. Sťažovateľ spája porušenie tajnosti procesu hlasovania s vysokým počtom neplatných hlasovacích lístkov (až 34 hlasovacích lístkov bolo neplatných) a v tejto súvislosti tvrdí, že poslanci vládnej koalície verejne deklarovali záujem, aby sťažovateľ nebol zvolený. Súčasne sťažovateľ poukazuje aj na závery vyplývajúce z nálezů ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 76/2011 z 20. apríla 2011.

Záverů uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 76/2011 z 20. apríla 2011, na ktorý sa sťažovateľ odvoláva, sa týkajú skutkovo inej veci, aj keď ide o toho istého sťažovateľa, o voľbu kandidáta na tú istú funkciu, avšak skutková odlišnosť bráni akémukoľvek prevzatiu týchto záverů. Vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 76/2011 sa síce tiež namieta porušenie tajnosti hlasovania, čo viedlo ústavný súd k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených práv (nie však z dôvodu vysokého počtu neplatných hlasovacích lístkov), avšak vo veci posudzovania tejto sťažnosti ide o situáciu, keď sťažovateľ namieta porušenie svojich práv z dôvodu nerešpektovania tajnosti hlasovania poukázaním na nezvyčajne vysoký počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov a v tejto súvislosti tvrdí, že strany vtedajšej vládnej koalície sa dohodli na označení hlasovacích lístkov, aby bolo zrejmé, ako poslanci ich poslaneckých klubov hlasovali.

Podľa názoru ústavného súdu počet neplatných hlasovacích lístkov ako dôvod porušenia tajnosti hlasovania je ústavne irelevantný. Keďže samotný zákon o rokovacom poriadku ráta aj s neplatnými hlasmi ako kategóriou hlasov, ktorá sa podieľa na určení počtu prítomných poslancov pri hlasovaní, tak ako to ústavný súd uviedol v bode II tohto uznesenia, a ktorá sa uplatnila aj pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 2. decembra 2010, nedá sa preto len z počtu neplatných hlasovacích lístkov bez ďalšieho vyvodit' porušenie tajnosti hlasovania.

Takéto porušenie sa nedá vyvodit' ani z politických vyjadrení poslancov vtedajšej vládnej koalície, lebo sa nedá stotožnit' s reálnym priebehom a spôsobom hlasovania poslancov, ktorý sa od ich politických deklarácií po akt hlasovania môže menit', napríklad pod vplyvom diskusie, rozpravy v pléne a podobne. Navyše, v moderných parlamentných demokraciách sa tak v ústave, ako aj v rokovacích poriadkoch parlamentu spravidla predpokladá pôsobenie politických strán v parlamente prostredníctvom poslaneckých klubov [resp. frakcií (pozri najmä § 64 a nasl. zákona o rokovacom poriadku)], k úlohám ktorých nepochybne patrí aj zosúlad'ovanie stanovísk poslancov patriacich k jednotlivým poslaneckým klubom k otázkam, ktoré sú predmetom rokovania, vrátane hlasovania o personálnych návrhoch, nie sú však relevantnou súčasťou samotného volebného aktu. Z uvedeného dôvodu nemožno považovať za nesúladné s ústavou, ak poslanecké kluby odporučia svojim členom hlasovať určitým spôsobom o otázkach, ktoré sú predmetom hlasovania, a tento postoj aj vopred verejne deklarujú. Takéto odporúčanie má len politický charakter, a nie je právne vynutiteľné. Za týchto okolností ani existenciu politickej dohody o tom, ako by poslanci mali hlasovať o určitej otázke, nemožno považovať za nesúladnú s ústavou. Je totiž vecou jednotlivých poslancov, ktorí vykonávajú svoj mandát osobne podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie sú viazaní príkazmi (čl. 73 ods. 2 ústavy), či budú takúto politickú dohodu pri tajnom hlasovaní rešpektovať.

Ústavný súd už vo svojej doterajšej judikatúre formuloval právny názor, podľa ktorého esenciálnym predpokladom tajného hlasovania je zabezpečenie a garantovanie stavu, aby volič (v danom prípade poslanec) hlasovací lístok upravil sám (bez prítomnosti ďalších osôb) a aby nebolo možné dodatočne zistiť, ako hlasoval, resp. aký bol obsah jeho

rozhodnutia (m. m. I. ÚS 76/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že v sťažnosti obsiahnuté úvahy sťažovateľa o porušení tajnosti hlasovania pri voľbe kandidáta na funkciu generálneho prokurátora uskutočnenej 17. mája 2011 samy osebe nesignalizujú porušenie podstatných predpokladov tajného hlasovania. Sťažovateľ jednak (na rozdiel od svojej predchádzajúcej sťažnosti, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 76/2011 z 20. apríla 2011) nenamieta, že pri tejto voľbe poslanci hlasovali za prítomnosti ďalších osôb, ale neuviedol ani žiadny relevantný argument, na základe ktorého by sa dalo dodatočne (po voľbe) spoľahlivo zistiť, ako jednotliví poslanci hlasovali, resp. ktorí z nich údajnú politickú dohodu o označovaní hlasovacích lístkov porušili, t. j. na základe ktorého by bolo možné reálne dospieť k záveru o porušení tajnosti hlasovania.

Aj pri plnej akceptácii sťažovateľom použitej argumentácie o spôsobe, akým malo podľa jeho tvrdenia dôjsť k označeniu hlasovacích lístkov poslancov, by sa totiž nanajvýš dalo dospieť iba k hypotetickej úvahe (bez akýchkoľvek záruk jej spoľahlivosti), ako pravdepodobne hlasovali poslanci patriaci k jednotlivým poslaneckým klubom, a nie ako hlasovali jednotliví poslanci (teda, kto z nich pri hlasovaní plnil údajnú politickú dohodu), čo nemožno kvalifikovať ako porušenie princípu tajnosti hlasovania (porovnaj právne východiská uvedené v náleze sp. zn. I. ÚS 76/2011).

Sťažovateľ v doplnení sťažnosti zo 17. apríla 2012 navrhol aj vykonanie dokazovania vyžiadanim zápisníc z Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátura“) o výsluchoch bývalých poslancov Ing. A. Ď. a Ing. P. K., ktorí „*boli podľa zverejnených informácií vypočutí vo veci voľby Generálneho prokurátora a údajne potvrdili manipuláciu hlasovania*“, a zároveň navrhol vypočuť menovaných ako svedkov. Podľa jeho názoru títo svedkovia mali dosvedčiť skutkové okolnosti uvádzané v sťažnosti, predovšetkým protiústavný spôsob hlasovania o kandidátovi na generálneho prokurátora, a tieto skutočnosti by mali tvoriť základ pre záver o porušení označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd si vyžiadal príslušný spis z generálnej prokuratúry sp. zn. IV Gv 1/11 v trestnej veci neznámeho páchatela, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin sabotáže podľa § 317 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s trestným činom marenia

výkonu rozhodnutia ústavného súdu podľa § 350 Trestného zákona, v ktorom sú obsiahnuté výpovede viacerých osôb, poslancov národnej rady k priebehu hlasovania pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. mája 2011 vrátane osôb, ktorých výsluch navrhol sťažovateľ. Z obsahu ich výpovedí podľa názoru ústavného súdu nevyplýva žiadna taká skutková okolnosť, ktorá by bola právne významná v tomto konaní a ktorá by mohla byť nespochybniteľným skutkovým základom na záver o porušení v petite sťažnosti označených práv sťažovateľa v priebehu hlasovania o kandidátovi na generálneho prokurátora. Výpovede osôb, ktoré sa podrobili výsluchu a na ktoré sťažovateľ poukazuje, obsahujú nejednoznačné a protirečivé stanoviská a hypotézy k priebehu hlasovania o kandidátovi na generálneho prokurátora konaného 17. mája 2011.

Svedok Ing. A. Ď. vo svojej výpovedi uskutočnenej 14. októbra 2011 v trestnej veci vedenej generálnou prokuratúrou pod sp. zn. IV Gv 1/11 uviedol, že ho 17. mája 2011 krátko pred voľbou kandidáta zavolať do svojej kancelárie vtedajší podpredseda parlamentu P. H., kde na neho napriek tomu, že už v tom čase nebol členom poslaneckého klubu KDĽ, apeloval, aby nehlasoval za sťažovateľa. Svedok Ing. A. Ď. vo svojej výpovedi ďalej tvrdil, že mu na otázku týkajúcu sa spôsobu označovania hlasovacích lístkov poslancami za KDĽ menovaný odpovedal v tom zmysle, že hlasovacie lístky nebudú na základe dohody uvedenou stranou označované takým spôsobom, aby sa stali neplatnými. Zároveň mal menovaný svedkovi Ing. A. Ď. povedať, že každá strana sa rozhodne, ako bude označovať hlasovacie lístky tak, aby neboli uznané za platné. Svedok Ing. A. Ď. vyslovil pri svojom výsluchu taktiež domnienku, že pokiaľ ide o označovanie hlasovacích lístkov, bol hlavným účastníkom v tejto veci vtedajší predseda parlamentu R. S., *„ktorý si počas hlasovania predmetný hlasovací lístok fotografoval pomocou mobilu, čo som mal možnosť na vlastné oči vidieť. Domnievam sa, že to bolo práve pri tejto voľbe, ktorá sa konala dňa 17. 5. 2011. So 100 %-ou istotou to ale nemôžem povedať.“*. Svedok Ing. A. Ď. napokon k otázke úpravy hlasovacích lístkov uviedol, že komunikoval aj s poslancom Ing. A. *„s tým, že potvrdzoval slová pána podpredsedu H., že hlasovacie lístky nebudeme špeciálne označovať“*. Výpoveď svedka Ing. A. Ď. posúdil ústavný súd v kontexte výpovede svedka V. M. (overovateľa hlasovania) vypočutého podľa dátumu uvedeného na prvej strane zápisnice o výsluchu

svedka 4. októbra 2011, avšak podľa dátumu na piatej (poslednej) strane zápisnice bol jeho výsluch ukončený 3. októbra 2011(!).

Svedok V. M. okrem iného k priebehu voľby kandidáta uskutočnenej 17. mája 2011 uviedol, že nezaznamenal žiadne fotografovanie hlasovacích lístkov ani vzájomnú kontrolu hlasovacích lístkov poslancami. Neplatné hlasovacie lístky boli najskôr kladené na jednu kopu, a keďže ich počet bol neobvykle veľký, prišlo sa následne k opätovnému sčítaniu takým spôsobom, že boli rozdelené podľa spôsobu ich „zneplatnenia“, na základe čoho *„sme zistili, že spôsob, akým boli preškrtnuté a zneplatnené lístky, sa približne zhodujú s počtom jednotlivých poslaneckých klubov“*. V konkrétnostiach svedok V. M. uviedol, že *«tri lístky boli označené aj v častiach „proti“ a zároveň aj „zdržiavam sa“, čím boli tiež zneplatnené»*. Podľa tvrdenia svedka V. M., ktorý si poznačil svoje zistenia na lístok v hlasovacej miestnosti, pri neplatných hlasovacích lístkoch presne zistil, že *«vodorovne zaškrtnutých bolo 13 lístkov, krížom preškrtnutých hlasovacích lístkov bolo 18. Tieto boli neplatné. Hlasovacích lístkov platných s označením „proti“ bolo 17 lístkov, zdržalo sa hlasovania podľa platných lístkov 29 poslancov. Ostatné hlasovacie lístky boli platné „za“, bolo ich 70.»*. Na základe tohto zistenia vyjadril svedok V. M. presvedčenie, že *„toto bol spôsob, ako sa navzájom skontrolovali koalíčné strany“*, a kvôli tomu nepodpísal zápisnicu o hlasovaní.

Z výpovede svedka Ing. P. K. zo 17. apríla 2012 vyplýva, že poslanci SDKÚ-DS sa dohodli, že jediného kandidáta, a to sťažovateľa, nepodporia. Pokiaľ ide o spôsob označenia hlasovacích lístkov, prichádzali do úvahy varianty neoznačiť nikoho alebo označiť všetky možnosti. Ďalej je potrebné upozorniť na túto časť výpovede svedka Ing. P. K.: *„To, čo sa dialo inde, o tom ja neviem. Ja som hlasoval slobodne.“* A okrem toho svedok Ing. P. K. na otázku, akým spôsobom označil hlasovací lístok, uviedol: *„To si nepamätám, ale každopádne takým spôsobom, aby bol zarátaný do kvóra.“*

Aj keď z výpovede svedka Ing. A. Ď. by bolo možné vyvodit', že niektoré poslanecké kluby vtedajšej koalície odporučili svojim členom hlasovať určitým spôsobom pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. mája 2011, takéto odporúčanie, ako už bolo

uvedené v bode III tohto uznesenia, má len politický charakter, a nie je právne vynúiteľné, čo nesignalizuje možnosť kolízie s právami sťažovateľa označenými v petite jeho sťažnosti. Výpoveď uvedeného svedka navyše nepotvrdil žiaden z ďalších vypočutých svedkov (celkom 37).

Poukazujúc na závery týkajúce sa rozhodujúcich predpokladov tajného hlasovania, ako aj na už spomenutú judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 76/2011), ústavný súd konštatuje, že ani zo spôsobov údajného označovania hlasovacích lístkov (ktoré sa podľa výpovede svedka V. M. „*približne zhodujú s počtom jednotlivých poslaneckých klubov*“) nemožno v okolnostiach danej veci vyvodiť záver o porušení tajnosti hlasovania. Ani po prípadnej spätnej kontrole hlasovacích lístkov by totiž nebolo možné individualizovať, ako hlasovali jednotliví poslanci.

V nadväznosti na to ústavný súd uvádza, že z obsahu výpovedí uvedených svedkov (posudzovaných ústavným súdom ako listinné dôkazy slúžiace len na rozhodnutie o tom, či sa nariadi vypočutie týchto osôb ako svedkov v konaní pred ústavným súdom) nevyplýva žiadne skutkové zistenie, ktoré by sa – z hľadiska predmetu dokazovania pred ústavným súdom v tomto konaní – dalo považovať za tak ústavne významné, že jeho získanie z výpovede niektorého označeného svedka by mohlo mať relevanciu na rozhodovanie o sťažnosti v tomto konaní.

Ako vyplýva z obsahu spisu predloženého generálnou prokuratúrou, tieto výpovede, ako aj ostatné výpovede urobené v označenej trestnej veci, neviedli dosiaľ k tomu, aby bol niekto obvinený zo spáchania trestného činu sabotáže podľa § 317 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s trestným činom marenia výkonu rozhodnutia ústavného súdu podľa § 350 Trestného zákona, prípadne iného trestného činu, t. j. trestné konanie vedené pred generálnou prokuratúrou sa v čase rozhodovania ústavného súdu vedie iba vo veci neznámeho páchatel'a.

Predmetom výsluchu sťažovateľom navrhovaných svedkov ústavným súdom by mali byť skutočnosti, ktoré by mali preukázať protiústavný postup národnej rady (jej poslancov)

pred, počas a po hlasovaní o kandidátovi na generálneho prokurátora 17. mája 2011. Tieto skutočnosti sa do predbežného prerokovania sťažnosti v konaní pred generálnou prokuratúrou vedenom pod sp. zn. IV Gv 1/11 nepreukázali, čo vyplýva predovšetkým z toho, že nebolo vznesené obvinenie voči konkrétnej osobe alebo voči konkrétnym osobám. Ak sa také skutočnosti nepodarilo zistiť orgánu generálnej prokuratúry, nemožno dôvodne očakávať, že výsluch tých istých svedkov prinesie iné výsledky, než ktoré boli dosiahnuté v konaní pred generálnou prokuratúrou, pričom ústavný súd poukazuje na to, že opakovanie výsluchu tých istých svedkov s odstupom času prináša len menej významné a viac nejasné výpovede. Ústavný súd preto dospel k záveru, že ďalší výsluch svedkov v podstate už vypočutých v spise, ktorý bol vyžiadaný, objektívne nie je spôsobilý priniesť nesporné skutkové poznatky o priebehu hlasovania o kandidátovi na generálneho prokurátora ako jedinom predmete ich výsluchu, a preto nepovažoval za potrebné nariadenie dokazovania ich výsluchom.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené zastáva názor, že sťažnosť je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

IV.

Sťažovateľ napadol aj ústavnosť hlasovania o kandidátovi na generálneho prokurátora, ktoré sa konalo 17. júna 2011, keď za kandidáta na túto funkciu bol zvolený jediný uchádzač J. Č.

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že národná rada nemohla 17. júna 2011 hlasovať o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora, pretože za kandidáta bol už na základe hlasovania uskutočneného 17. mája 2011 zvolený on.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že dôvody odmietnutia časti sťažnosti uvedené v bodoch II a III tohto uznesenia zakladajú podmienky jej zjavnej neopodstatnenosti aj v tejto časti sťažnosti, keď táto (zjavná neopodstatnenosť) je daná povahou ústavným

súdom vyložených dôvodov odmietnutia časti sťažnosti uvedených v predchádzajúcich častiach odôvodnenia tohto uznesenia.

Pre posúdenie sťažnosti v tejto časti v rámci jej predbežného prerokovania v danej veci je tiež z hľadiska § 25 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde určujúce, či bola podaná aktívne legitimovaným subjektom.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy podané niekým zjavne neoprávneným môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd konštatuje, že o návrh podaný zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (II. ÚS 125/2012). Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým postupom orgánu štátu a namietaným porušením sťažovateľom označených práv musí existovať zrejмый príčinný vzťah, kauzalita.

Konanie pred národnou radou je druhom ústavného procesu; jeho súčasťou sú aj procesné pravidlá obsiahnuté v zákone o rokovacom poriadku, do ktorého patrí aj proces upravený v § 123 zákona o rokovacom poriadku. Účastníkom konania pred národnou radou podľa § 123 rokovacieho poriadku sa môže stať len ten, kto bol v súlade s ústavou a zákonom o rokovacom poriadku navrhnutý za kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora, s kandidatúrou súhlasil a svoj súhlas neskôr nevzal späť.

Sťažovateľ sa nestal účastníkom konania pred národnou radou, ktoré súviselo s návrhom na vymenovanie generálneho prokurátora a uskutočnilo sa 17. júna 2011 (je všeobecne známe a zo sťažnosti to aj vyplýva, že sa kandidatúry v deň konania hlasovania vzdal, resp. svoj súhlas s kandidatúrou vzal späť). Z toho dôvodu sťažovateľ nie je oprávnený na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy proti postupu a hlasovaniu

národnej rady o návrhu na kandidáta J. Č. na vymenovanie za generálneho prokurátora vo voľbách, ktoré sa uskutočnili 17. júna 2011.

Ústavný súd dodáva, že právna úprava konania pred ústavným súdom nepozná tzv. *actio popularis*, keď môže podať návrh niekto, koho sa namietaný zásah orgánu verejnej moci priamo nedotýka.

Vzhľadom na to, že sťažnosť v tejto časti nespĺňa podmienku jej podania oprávneným subjektom, ústavný súd ju pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako podanú „niekým zjavne neoprávneným“, t. j. zjavne neoprávnenou osobou (porovnaj tiež uznesenie pléna Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 35/2010).

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní z už uvedených dôvodov.

V.

Sťažovateľ podaním zo 17. apríla 2012 rozšíril pôvodnú sťažnosť o ďalšie právne posúdenie skutkových okolností v nej uvedených.

Sťažovateľ vo svojom doplňujúcom právnom posúdení veci tvrdí, že národná rada postupovala pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 17. mája 2011 a 17. júna 2011 podľa „nulitných noriem“ volebných poriadkov, keďže tieto poriadky obsahovali ustanovenia s normatívnym charakterom, ktoré národná rada nebola oprávnená prijať. Argumentuje pritom tým, že pri oboch hlasovaniach 17. mája 2011 a 17. júna 2011 došlo k nesprávnej aplikácii viacerých „nulitných“ noriem volebných poriadkov.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa k aplikácii nulitných aktov na voľby konané 17. júna 2011 ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k voľbám konaným 17. júna 2011 bola odmietnutá jednak pre jej zjavnú

neopodstatnenosť, ako aj z dôvodu, že sťažovateľ nebol oprávnený (legitimovaný) napadnúť tieto voľby sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, je ďalšie právne posúdenie skutkových okolností uvedených v podaní zo 17. apríla 2012 vzťahujúcich sa na voľby konané 17. júna 2011 bez právneho významu a v tomto rozsahu nemohlo žiadnym spôsobom ovplyvniť právne posúdenie skutkových okolností uvedených v pôvodnej sťažnosti.

Ďalšie argumenty sťažovateľa uplatnené vo vzťahu k voľbám konaným 17. mája 2011 sú založené na tvrdení, že pri nich došlo k aplikácii volebného poriadku, ktorý obsahoval nulitné normy.

V čase voľby sťažovateľa za kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora 17. mája 2011 sa na podávanie návrhov na vymenovanie a odvolanie generálneho prokurátora vzťahoval vtedy platný a aj účinný § 125 zákona o rokovacom poriadku, podľa ktorého podrobnosti o podávaní návrhov na vymenovanie a odvolávanie generálneho prokurátora upraví volebný poriadok, ktorý schváli národná rada. Národná rada uznesením č. 76 z 9. septembra 2010 schválila volebný poriadok o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora Slovenskej republiky a o odvolávaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „volebný poriadok o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora“).

Podľa čl. 9 volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora sa na začatie tajného hlasovania, na prípravu hlasovacích lístkov a priebeh tajného hlasovania, spôsob spočítavania hlasovania a vyhlásenie výsledkov tajného hlasovania použijú čl. 9 a čl. 14 volebného poriadku o voľbe a odvolávaní iných funkcionárov schváleného uznesením národnej rady č. 61 zo 6. septembra 2006.

Podľa čl. 11 ods. 3 volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora v tajnom hlasovaní sa posudzujú ako prítomní tí poslanci, ktorým boli vydané hlasovacie lístky podľa záznamu, ktorý urobia overovatelia v zozname poslancov (čl. 15 ods. 1 volebného poriadku o podrobnostiach o hlasovaní a o voľbách

na ustanovujúcej schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky V. volebného obdobia uvádzaný sťažovateľom sa v okolnostiach danej veci neaplikoval, pozn.).

Podľa čl. 12 ods. 2 volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora zoznam poslancov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky z voľby alebo odvolávania, overovatelia odovzdajú v zapečatenej obálke určenému zamestnancovi kancelárie (Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, pozn.) na skartovanie, ktoré sa vykoná po vyhlásení výsledkov tajného hlasovania.

Novela zákona o rokovacom poriadku s účinnosťou od 26. mája 2011 v § 39a taktiež odkazuje na volebný poriadok, ktorým národná rada upraví „Podrobnosti o voľbe a odvolávaní funkcionárov...“ (vrátane voľby kandidáta na funkciu generálneho prokurátora). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje v prvom rade na to, že sťažovateľ vo svojej predchádzajúcej sťažnosti vedenej pod sp. zn. I. ÚS 76/2011 nenamietal „nulitu“ ustanovení volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora, naopak, z neho vychádzal. Rovnako ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 76/2011 vychádzal (minimálne implicitne) z prezumpcie ústavnosti a zákonnosti volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora.

Sťažovateľ netvrdí, že všetky ustanovenia volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora sú nulitné z dôvodu, že „*majú normatívny charakter*“, ale namieta predovšetkým to ustanovenie, podľa ktorého „*v tajnom hlasovaní sa za prítomných považujú tí poslanci, ktorým boli vydané hlasovacie lístky*“. Z argumentácie uvedenej v časti II tohto uznesenia vyplýva, že táto skutočnosť korešponduje aj s § 39 ods. 10 a 11 zákona o rokovacom poriadku, t. j. aj keby ústavný súd súhlasil s tvrdením sťažovateľa, že ide o nulitnú normu, nič by to nemenilo na závere, že v tajnom hlasovaní na funkciu generálneho prokurátora uskutočnenom 17. mája 2011 sťažovateľ nebol zvolený. Rovnako ani skartovanie hlasovacích lístkov podľa čl. 12 ods. 2 volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora (toto ustanovenie sťažovateľ tiež považuje za nulitné, pozn.) by v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci (vzhľadom na závery vyjadrené v časti II tohto uznesenia) nezakladalo

zo strany národnej rady pochybenie takej intenzity, na základe ktorého by bolo možné sťažnosti vyhovieť.

Navyše, ak by ústavný súd prevzal tento právny názor sťažovateľa, potom by jeho sťažnosť musela byť odmietnutá z dôvodu, že požaduje výsledok, ktorý na základe aplikácie nulitných noriem volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora, a teda neplatnej voľby ako celku (tieto dve otázky sa od seba logicky nedajú oddeliť) nemohol ani nastať, t. j. že sťažovateľ bol 17. mája 2011 riadne zvolený za kandidáta na generálneho prokurátora. Právny názor sťažovateľa o nulitných normách sa nedá totiž aplikovať len na neplatné hlasovacie lístky bez zreteľa na to, že aj platné hlasovacie lístky boli odovzdané podľa toho istého volebného poriadku, ktorý obsahuje podľa sťažovateľa nulitné ustanovenia.

Podľa názoru ústavného súdu by ale bolo v rozpore s princípom právneho štátu a osobitne s právom fyzickej osoby podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ak by ňou zastávaný právny názor a jeho právne posúdenie v sťažnosti mohli byť v konečnom dôsledku priamo použité v neprospech takejto fyzickej osoby bez toho, aby ústavný súd tento právny názor modifikoval alebo prispôbil.

Právne posúdenie v podaní sťažovateľa zo 17. apríla 2012 označených ustanovení volebného poriadku o voľbe kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora je preto podľa ústavného súdu bez právneho významu a ústavný súd z neho nevyvodzuje žiadne relevantné dôsledky, a to aj preto, že v prípade akceptácie právneho názoru sťažovateľa by tieto dôsledky mohli vyznieť v neprospech samotného sťažovateľa. Vychádzajúc z tohto záveru ústavný súd zotrváva len na dôvodoch odmietnutia sťažnosti vo vzťahu k voľbe konanej 17. mája 2011, tak ako boli uvedené v predchádzajúcich častiach odôvodnenia tohto uznesenia.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní ako celok odmietol.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k uzneseniu pripája odlišné stanovisko sudcu Jána Auxta.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2012

Ľudmila Gajdošíková
predsedníčka senátu

Predkladá: Ján Luby, sudca spravodajca

Kanc.:

originál 2x

1x advokátovi do vl. rúk

1x spis

vyznač v reg. **skonč. veci podľa výroku**

1x AO